

Salve

Jaunųjų kalbininkų konkursui

Nr. 5 (118) 2014 m. kovas

Poezija ne atsako, o klausia

Poetas Eugenijus Ališanka Prienų „Žiburio“ gimnazijoje ves teorinę pamoką „Literatūrinio gyvenimo scena ir užkulisiai“ pagal projektą „Aukštosios kultūros impulsai mokykloms (AKIM)“. Jis maloniai sutiko duoti interviu „Salvės“ skaitytojams.

Kas yra Jūsų įkvėpimo šaltinis?

Kadaise maniau, kad poezija yra ta vieta, kur galima sulaukti atsakymų į svarbiausius gyvenimo, būties klausimus. Dabar vis labiau įsitikinau, kad poezija ne atsako, o klausia, kad ji greičiau yra pašnekesys. Kartais visai paprastas, neįpareigojantis, kartais provokuojantis, kartais ironiškas, kartais skausmingas. Visai kaip gyvenimas. Visoks. Ir poezija yra visokia. Man ji pirmiausia susikaupimo, koncentracijos vieta. Būsena, kurioje jungiasi istorija ir dabartis, jausmai, protas ir vaizduotė. Būsena, kurioje visi šie dalykai kartu įskelia kibirkštį. Įkvėpimas, katarsis, praregėjimas – yra daug pavadinimų. Būsena, dėl kurios verta imtis plunksnos.

Jūs kuriate laisvos kompozicijos tekstus, nevaržomus nei ritmo, nei rimu. Kas turėjo įtakos tokiam Jūsų poezijos stiliui?

Tiesą sakant, šis apibūdinimas nėra teisingas ar tikslus. Iš tiesų aš nevaržau savo poezijos rimu, toks yra mano pasirinkimas, nes man eilėraštyje svarbesnė vidinė ritmika, kuri atsiranda derinant kalbą ir vaizdus. Taigi ritmas mano kūryboje egzistuoja, bet jis nėra taip akivaizdžiai matomas. Kadaise esu bandęs rimuoti, bet ilgai supratau, kad man įdomesni ne griežta išorinė forma suvaržyti tekstai, bet „laisvesni“, pagrįsti vidine dinamika. Todėl man artimi tokie poetai, kaip Vytautas Bložė, Marcelijus Martinaitis.

Kaip manote, ar mokyklinio amžiaus vaikams patinka poezija?

Na, to reikia klausiti pačių vaikų, jie tiksliau pasakytų. Man regis, vaikai apskritai vis mažiau skaito, daugiau laiko skiria kompiuteriui. Deja, turiu prisipažinti, kad pats rašau eilėraščius ne vaikams, mano eilėraščiai yra gan sudėtingi, reikalaujantys žinių, patirties, bet čia kaip su matematika – yra aritmetika ir yra aukštoji matematika. Gal kada nors parašysiu ir vaikams, kadaise, kai mano sūnus buvo mažas, buvau parašęs jam eilėraščių knygelę. Tiesa, jos neišleidau – knygelė buvo skirta asmeniškai jam.

Ką Jums reiškia kūryba?

Poezija yra kalba, panaši į kitas kalbas, sakykim, lenkų, vokiečių, prancūzų, jos reikia mokytis. Jaučiu malonumą kalbėtis kitomis kalbomis, kurias esu šiek tiek pramokęs. Poezija yra viena iš kalbų, kurios mokiausi daugelį metų, ir todėl, pasitaikius progai, mėginu šia kalba kalbėti, kitaip sakant, rašyti. Turbūt turtingiausia kalba iš visų man žinomų. Mano antroji, tebūnie ir neįsiurbta su pienu. Man regis, kartais

Mieli Jaunųjų kalbininkų konkurso dalyviai!

Su pirmomis pavasario dienomis į gimnaziją atkeliauja mūsų lietuvių kalbos mokytojų sumanytas ir organizuojamas Jaunųjų kalbininkų konkursas. Džiaugiuosi, kad Jūs mylite ir puoselėjate lietuvišką žodį. E. M. Arntas yra pasakęs: „Niekas dvasingesnio nei širdingesnio už kalbą tauta neturi“. Tad nuo Jūsų priklauso, kokia yra ir bus ateityje mūsų gimtoji kalba.

Linkiu, kad Jūs visada galėtumėte pritarti buvusio mūsų gimnazisto Justino Marcinkevičiaus

žodžiams: „Gimtųjų žodžių apkabintas, aš gyvas kalboje“.

Irma Šneiderienė,
Prienų „Žiburio“ gimnazijos
direktorė

2014 metų Lietuvos Respublikos bendrojo lavinimo mokyklų ir gimnazijų Jaunųjų kalbininkų konkurso, skirto A. Lyberiu ir J. Kazlauskui atminti, esė ir kalbos tiriamųjų darbų vertinimo komisija.

Vertinimo komisijos pirmininkė – Snieguolė Vanžodienė, lietuvių kalbos mokytoja; vertinimo komisijos nariai: Ramutė Šimukauskaitė – Prienų rajono laikraščio „Gyvenimas“ redaktorė, Raminta Jonykaitė – Lietuvos radijo kultūros laidų vedėja, Nijolė Šervenikaitė ir Živilė Jurkšienė – Prienų „Žiburio“ gimnazijos lietuvių kalbos mokytojos.

net pavyksta ja susikalbėti. Bent jau su savimi.

2012 metais tapote Poezijos pavasario laureatu. Ar tai buvo Jūsų siekiamybė?

Suaugę kaip ir vaikai džiaugiasi, kai yra įvertinami už gerus darbus. Rašytojai ne kitaip. Jokios premijos nėra siekiamybė. Kai rašai, apie tai visiškai negalvoji, bet kai sulauki įvertinimo, apima džiaugsmas. Kadaise džiaugiausi gavęs premiją už geriausią metų poetinį debiutą, džiaugiausi ir tapęs Poezijos pavasario laureatu. Bet visi tokie džiaugsmai ilgai netrunka, tenka grįžti į kasdienybę, prie kasdinių darbų, rūpesčių ir kūrybos, kuri taip pat reikalauja daug pastangų. Kūryba ne visada toks džiaugsmingas užsiėmimas kaip žaidimai vaikams, ji pareikalauja nemažai susikaupimo ir sunkaus darbo.

Ačiū už pokalbį.

Elena Jančiukaitė

Kalba – tautos dvasingumo versmių versmė...

Gimnazija nuo pat jos įkūrimo puoselėja humanitarines tradicijas – veda savo mokinius prie gimtosios kalbos versmės. Gimnazija išugdė daug literatū, rašytojų, kitų garbių žmonių, neabejingų savo kraštui ir kalbai. Mes, lietuvių kalbos mokytojos, tęsiame jų tradicijas: ugdome mokinių kūrybiškumą, gebėjimą sklandžiai, vaizdingai kalba reikšti mintis, rūpinamės kalbos ir lietuviško žodžio likimu, taisyklingumu ne tik mokykloje, bet ir viešajame gyvenime.

Organizuojame gimnazijoje tradicinius renginius ir konkursus: Europos kalbų dieną, meninio skaitymo šventę, lietuvių kalbos ir literatūros olimpiadą, nacionalinį lietuvių kalbos diktantą, dailiausias ir kt. Mūsų paruošti gimnazistai sėkmingai dalyvauja rajono kūrybiniuose konkursuose „Prienu krašto vyuriai“, „Kuriam pasaką“, o mokytojos kasmet yra įvairių rajono liuanistinių konkursų ir olimpiadų vertinimo komisijų narės. Ypač džiaugiamės VBE rezultatais, kurių vidurkis yra aukštesnis už respublikos, o praeitais mokslo metais net šeši mūsų gimnazistai lietuvių kalbos ir literatūros VBE gavo šimtukus. Lietuvos Respublikos Jaunųjų kalbininkų konkursas, skirtas A. Lyberiu ir J. Kazlauskui atminti, yra sumanytas ir organizuojamas taip pat mūsų gimnazijos mokytojų.

Todėl neatitiktinai mūsų gimnazijos lietuvių kalbos mokytojos yra iniciatyvios gimnazijos bendruomenės, Prienu rajono ir respublikos dalyvės.

Mokytoja Rūta Pūrienė dalyvauja ne tik gimnazijos bendruomenės veikloje, bet ir rajono kultūrinuose renginiuose. Ypač įsimintini Justino Marcinkevičiaus poezijos skaitymai jo gimtinėje, Važatkiemyje: jos paruoštų mokinių poetinė kompozicija sužavėjo visus šventės dalyvius.

Mokytoja Živilė Jurkšienė be pamokinės veiklos turi ir kitų įpareigojimų: GMS kuratorė, Prienu „Žiburio“ gimnazijos tarybos narė, Atestacijos komisijos narė.

Mokytoja Lina Malinauskienė telkia mokyklos bendruomenę įgyvendinti kūrybiškumą ir tvarią lyderystę mokykloje.

Mokytoja Nijolė Šervenikaitė be tiesioginio darbo – pamokų, dar plūša gimnazijos Vidaus įsivertinimo grupėje, rašo vadovėlius ir rengia metodines priemones ne tik savo mokyklos, bet ir visos Lietuvos mokiniams.

Mokytoja Levutė Karčiauskienė koordinuoja „Salve“ veiklą, ne vienerius metus yra rajono lietuvių kalbos mokytojų metodinio būrelio pirmininkė, rengia lietuvių kalbos pratybas respublikos mokytojams.

Mokytoja Irena Mažeikienė yra projekto „Lyderių laikas 2“ darbo grupės vadovė, pedagogų tarybos sekretorė ir neformaliojo ugdymo „Kūrybinio rašymo dirbtuvės“ iniciatorė: ji kūrybiškumo paslapčių moko ir jaunuosius kūrėjus.

Mokytoja Danutė Padvelskienė šiemet subūrė kultūros renginių organizavimo grupę, su kuria jau surengė 5 koncertus - susitikimus su profesionaliais menininkais bei šioje srityje bandančiais save atrasti buvusiais gimnazistais.

Mokytoja Snieguolė Vanžodienė džiaugiasi II klasių mokinių projektu „Istorija ir literatūra kitaip“, organizuotu su istorijos mokytoja Vilija Juodsniukiene. Mokiniai skaitė Kristinos Sabaliauskaitės knygą „Silva rerum“ po to ruošė pranešimus, juos pristatė bendraklasiams, o projektą baigė ekskursija po Vilnių pagal romaną.

Viktorija Daujotytė

Lietuvos Respublikos bendrojo lavinimo mokyklų ir gimnazijų Jaunųjų kalbininkų konkursas, skirtas A. Lyberiu ir J. Kazlauskui atminti, vyksta nuo 1999 metų. Taigi, galime švęsti 15 metų jubiliejų.

Šiemet gavome 21 darbą. Be Prienu „Žiburio“ gimnazijos mokinių, dalyvauja jaunieji kalbininkai iš Kauno „Saulės“ ir Kauno „Aušros“ gimnazijų, Kauno Rokų vidurinės mokyklos, Kauno J. Grušo meno vidurinės mokyklos, Garliavos Jonučiu vidurinės mokyklos.

Kalbinaime mokytoją Rūtą Pūrienę.

Ką Jūs darote kitaip nei kiti žmonės?

Šiais laikais, kuomet yra labai daug technikos, aš vis tiek į darbą einu pėsčiomis. Nesvarbu, ar lyja, ar sniega, kad ir koks prastas būtų oras.

Kalbinaime mokytoją Liną Malinauskienę.

Kokia turėtų būti tobula mokykla?

Tokia, kurioje visi būtų laimingi ir patenkinti.

Interviu vienu klausimu

Kalbinaime mokytoją Živilę Jurkšienę.

Kaip manot, ar egzistuoja vi-satoje kita gyvybės forma, galbūt kažkur gyvena kiti žmonės?

Yra, norėčiau, kad būtų. Norėčiau, kad tie žmonės būtų civilizuotesni, geresni, protingesni. Nesijauskime pasaulio karaliais. Mes to neverti, tad tokiais ir nebūkime.

Kalbinaime mokytoją Ireną Mažeikienę.

Ar sutiktumėte atiduoti penkis savo gyvenimo metus mainais į pasaulinę šlovę ir populiarumą?

Žinote, šlovė ir populiarumas yra laikini. Man priimtinesni pastovūs ir amžini dalykai, patikrinti laiko, – žmogaus orumas, asmenybės vertingumas, sąžinė ir pagarba. Visos šios vertybės yra įgyjamos per ilgą laiką, todėl niekada nesensta. Tikrai neaukočiau nė vienerių metų vardan laikinos šlovės, vienadienio populiarumo ar tariamo pripažinimo.

Kalbinaime mokytoją Snieguolę Vanžodienę.

Paauglystėje dažnai svajojame nuveikti ką nors nutrūktgalviško, įsimintino. Vieni nori šokti su parašytu iš lėktuvo, kiti – įsigyti nuosavą motociklą. O ar Jūs turėtum kokio nors svajonių, kai buvot paauglė?

Turėjau tūkstantį svajonių ir visos jos buvo nutrūktgalviškos! Pavyzdžiui, norėjau būti baletos šokėja, gymnaste, kosmonaute, ledų pardavėja – kad galėčiau nemokamai prisivalgyti ledų.

Salve

Kalbina mokytoją Levutę Karčiauskienę.

Kaip elgtumėtės sužinojusi, kad po savaitės įvyks pasaulio pabaiga?

Su savo šeima tą savaitę praleisčiau taip, kaip įsivaizduoju idealų gyvenimą. Daug kalbėčiau, daug klausyčiausi, daug miegočiau ir šypsočiausi, nepamirščiau visiems pasakyti, kad juos myliu.

Kalbina mokytoją Nijolę Šervenikaitę.

Jei mažam vaikui galėtumėte duoti vienintelį patarimą likusiam gyvenimui, koks jis būtų?

Turbūt svarbiausia gyvenime išmokyti niekada nemeluoti sau. Tai nėra lengva, bet jei norime iš kitų sulaukti nuoširdumo, meilės, pirmiausia turime išmokyti būti atviri sau ir aplinkiniams.

Kalbina mokytoją Danutę Padvelskienę.

Kokias mokinių savybes vertinate ir kokios erzina labiausiai?

Labiausiai vertinu mokinių pareigingumą, mandagumą, nuoširdumą ir kūrybiškumą, o erzina, mokinių nesąžiningumas ir neatšakingumas.

Ačiū už pokalbius.

Kalbino Kornelija Kupstaitė, Paulina Jančytė, Ugnė Revinskaitė, Skirmantė Mazuronytė

Gimnazijoje Dailiausias konkurso nugalėtojai

V. Joneliūnaitė, IVa kl., R. Žurauskaitė, IIIc kl., K. Žukauskaitė, IIIb kl., E. Juodžiukynaitė, III d kl., M. Išganaitė, III d kl., U. Revinskaitė, Iia kl., G. Juodsnukytė, Ic kl.

Stalo teniso varžybos mokytojo P. Dzevaltausko taurei laimėti

Merginų grupė: I v. – trečiokių, II v. – mokytojų komanda, III v. – antrokių komanda.

Vaikinų grupė: I v. – antrokių, II v. – trečiokių, III v. – pirmočių komanda.

Mini golfo varžybos

I v. – III d kl., II v. – IIc kl., III v. – IIe kl. komanda.

Merginų grupė: I v. – E. Klimaitė, Ila kl., II v. – E. Makselytė, III d kl., III v. – K. Brūzgaitė, IIe kl.

Vaikinų grupė: I v. – E. Jančio-

ras, III d kl., II v. – E. Mačiulaitis, III d kl., III v. – D. Kaltauskis, IIc kl.

Šaškių varžybos

I v. – T. Pagirys, IIIa kl.

II v. – T. Rėvaitis, Ila kl.

Rajone

Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiada

I v. – Augustė Lyberyte, I kl., Akvilė Celiešūtė, II kl., Kornelija Kupstaitė, III kl., Lukas Maciulevičius, IV kl.

II v. – Ugnė Revinskaitė, II kl., Silvija Žemaitytė, III kl., Greta Aleksynaitė, IV kl.

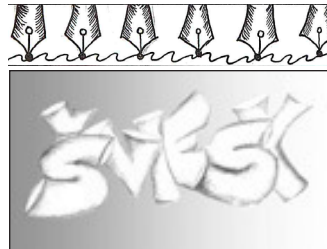
III v. – Gintarė Dabrišūtė, IV kl., Donatas Mekionis, IV kl.

Chemijos olimpiada

I v. – Augustė Lyberyte, I kl., Marijus Giraitis, III kl.

II v. – Bernadeta Balčiukynaitė, I kl., Emilija Klimaitė, II kl., Vaida Marčiulionytė, III kl., Lukas Maciulevičius, IV kl.

III v. – Deividas Juknys, II kl.,

Monika Iešmantaitė, III kl.

Istorijos olimpiada

I v. – V. Žirmiauskaitė, Ib kl., V. Mitkevičius, IId kl., G. Aleksynaitė, IV kl.

II v. – D. Juknys, Ila kl.

III v. – G. Raškevičiūtė, IIIb kl., R. Celiešūtė, IVa kl., E. Jančiukaitė, IVa kl.

Prienu rajono savivaldybės ir laikraščio „Gyvenimas“ krepšinio pirmenybinių jaunių turnyras

I v. – merginų komanda.

Sveikiname!

Svajonių mokykla...

Burbuliukas. Mokykla, kurioje vyksta įdomios pamokos, o per pertraukas galima atsipalaiduoti. Penktadieniais per ilgąsias pertraukas galėtų skambėti muzika, vyktų įdomios paskaitos, kuriose galėtume sužinoti daugiau apie save.

Moteris-katė. Turėtų turėti modernizuotus gamtos mokslų kabinetus, profesionalūs mokytojai, valgyklos maistas kokybiškas ir sveikas, t. y. toks, koks reikalingas jaunam ir protinį darbą dirbančiam žmogui. Taip pat pamokos turėtų prasidėti ne anksčiau nei 9 valandą ryto.

Kopūstas. Mano svajonių mokykloje būtų ne taip atlaidžiai žiūrima į blogą elgesį. Mokiniai dažniau šalinami iš mokyklos, griežtos bausmės už trukdymą pamokose.

Pusiau blondinė. Mokykla, į kurią nereikia anksti keltis. Joje pertraukos trukėtų tiek, kiek dabar trunka pamokos, o pamokos tiek, kiek pertraukos.

Mokinė. Mokiniai ir mokytojai bendrauja kaip draugai, pamokos vyksta kūrybiškai, netradiciškai. Mokykloje turėtų būti naujausia įranga, su kuria mokiniai galėtų atlikti eksperimentus.

Nusivylusi mokslinukė. Mokykla, kurioje mokiniai visada rastų kompromisą su mokytojais, būtų įrengti poilsio kambariai, kad mokiniai turėtų galimybę pailsėti nuo varginančių mokslų. Pertraukos daug ilgesnės, o kabinetuose – moderniausia įranga.

Tingynys Sidas. Mokykla, kurioje visada šilta, visiems duoda karštos arbatos ir sausainių, pertraukų metu būtų popietinis miegelis, neužduotų namų darbų, nereikėtų mokyti logaritmų, wi-fi ryšys visur ir visada būtų prieinamas.

Ačiū už pokalbį. Rugilė Dagilytė

Lietuvos Respublikos bendrojo lavinimo mokyklų ir gimnazijų Jaunųjų kalbininkų konkurso, skirto A. Lyberiu ir J. Kazlauskui atminti, esė ištraukos

Gimtoji kalba man tarytum melodija magiškojo dūdmaišio ir galiu drąsiai pridėti, kad gimtąją kalbą aš suvokiu kaip vertybę. Bet ne todėl, kad žinau, jog lietuvių kalba yra archajiškiausia indoeuropiečių kalba, kad jos mokosi užsieniečiai siekdami kalbininkų karjeros, kad lietuvių liaudies sutartinės yra įtrauktos į UNESCO nematerialiaus paveldo sąrašą. Ne. Didžiausia išpūdi, ko gero, daro istorijos, kaip lietuvių kalbą saugojo pasiaukoję jai per stebuklą lietuviškai išmokyti vyrai: Antanas Juška, didžiausio lietuvių kalbos persekiojimo laikais saugojęs lietuviškus žodžius ir dainas, Jonas Basanavičius, pirmojo lietuviško laikraščio „Aušra“ ryškiausias ideologas, ar Vincas Kudirka, išgyvenęs stipriausią lietuviško žodžio galią. Ir galiausiai, kuri gi dar Europos tauta turi knygnešius! Šio žodžio reikšmė net nepaaiškinama eiliniam europiečiui.

Sigrida Taparaukaitė, Kauno „Aušros“ gimnazija, IV kl.

XVII a. olandų filosofas Benediktas Spinoza yra pasakęs: „Žmonių santykiai būtų daug geresni, jei žmonėms būtų taip pat lengva tylėti kaip ir kalbėti“. Pasirodo, kalba gali būti ne tik „mūsų bendras meilės ryšys“. Kartu ji gali būti ir jėga, nutraukianti tą ryšį. Kalbą žmogus sau susikūrė kaip įrankį, lygiai taip, kaip ir, sakykim, virvę, kad galėtų surišti, sujungti, supančioti daiktus (kartais ir žmones), ar kaip peilį, kad galėtų išskirti, išvaduoti. Kalba, tuo tarpu, yra universalus įrankis – juo žmonės galima ir sujungti, ir išskirti. Todėl Mikalojus Dauša, sakydamas, kad „kalba bendras meilės ryšys, vienybės motina“ nebuvo absoliučiai teisus – B. Spinozos mintis paneigia tokius gražius žodžius. Tačiau ši mintis nepaneigia tolesnių „Prakalbos į malonųjį skaitytoją“ autoriaus žodžių, kad kalba – tai „pilietiškumo tėvas, valstybės sargas“. Kas kitas, jei ne lietuvių kalba, skyrė mus nuo svetimšalių, pavyzdžiui, carinės Rusijos spaudos metais? Kas gi kitas skiria mus nuo svetimų tautų kad ir šiandien, nuožmies globalizacijos laikais? Todėl kalba kartu dar yra ir ginklas, skydas, kuriuo, kai jau nebeišėina kitaip gintis, dengiasi tauta.

Galų gale, vartodami kalbą – lietuvių ar japonų, gestų ar mimikos – mes numalšiname vieną didžiausių savo troškulių – bendrauti. Ir vis dėlto būtų įdomu prabusti vieną rytą ir imti, tarsi Gregoras Zamza iš Franco Kafkos „Metamorfozės“, kalbėti vabalų kalba. Kas tuomet suprastų, ką noriu pasakyti, arba, tiksliau, kas norėtų suprasti? Nebent toks pat vabalas...

Lukas Maciulevičius, Prienų „Žiburio“ gimnazija, IV kl.

...Viltį išsaugoti kalbą suteikia užsienio jaunimas. Tuo įsitikinau žaidamas kompiuterinius žaidimus. Taip, būtent dėl šio pomėgio susipažinau su vaikinų iš Latvijos. Harijs gyvena Rygoje ir yra dvyliktokas. Šis moksleivis šešerius metus lankė Rygos lietuvių vidurinę mokyklą, nes siekė išmokyti kaimyninę, tai yra braliukų, kalbą. Liūdna pripažinti, tačiau, palyginti su internete besireiškančiais lietuvių kalbos niekintojais, Harijs tiesiog puikiai kalba bei rašo lietuviškai. Manau, užsieniečiai, išmokę kalbėti ir rašyti lietuvių kalba, gali priversti kai kuriuos lietuvius susigėsti. O kai kuriems tautiečiams, bandantiems pamiršti gimtąją kalbą, tokie pavyzdžiai gali pasirodyti imponuojantys: juk mes, lietuviai, daug meliava vertiname tai, kas užsienietiška, o ne tai, kas sava. Jeigu užsieniečiai domisi lietuvių kalba, tai gal ir mums verta jos neatsisakyti, <...> pateisinti dr. J. Zauerveino žodžius: „Jei žmonijos tautos vertė būtų matuojama jos kalbos grožiu, tai žemaičiai ir lietuviai būtų pirmoj eilėj tarp Europos gyventojų“.

Rokas Lazdauskas, Kauno „Saulės“ gimnazija, III kl.

Istorija byloja, jog gimtąją lietuvių kalbą ne vieną kartą norėta sunai-

kinti. Lietuva buvo lenkinama, rusinama. Bet lietuvišką žodį išsaugojo paprasti Lietuvos valstiečiai. Didžiuojuosi, jog esu lietuvis ir kalbu gimtąją kalbą. Lietuvių kalba yra viena didžiausių mano vertybių. Nors Rygos vyskupo kronikoje užrašytas pirmas lietuviškas žodis buvo „ba“, tai nereiškia, jog mūsų kalba yra juokinga ar menka. Atvirksčiai, lietuvių kalba yra viena seniausių, turtingiausių ir sudėtingiausių indoeuropiečių kalbų.

Jovydas Juocevičius, Prienų „Žiburio“ gimnazija, I kl.

Man visad buvo įdomu sužinoti, ar nebūtų keistas jausmas kalbėtis su savimi mintyse kita kalba? Koks jausmas girdėti ne lietuvių kalbą sapnuose? Įdomu, ar nuoširdžiai skambėtų malda angliškai iš lietuvių lūpų? Ar nebūtų gėda kita kalba kreiptis į Dievą? Ar nesijausime parduotėle savęs? Kalba – niekad neišduoda... [Bet] dabartis yra mūsų, dabartinis kalbos likimas priklauso nuo kiekvieno lietuvi. Manau, kad esu banali, tačiau ateis laikas ir tada suspėsiu prisiragauti karčios realybės, o dabar tiesiog mėgaujuosi tuo, ką rašau, tuo, kuo dabar, šiandien, tikiu.

Andra Kerševičiūtė, Kauno „Saulės“ gimnazija, II kl.

Mano tėvų laikais antraisiais namais buvo laikoma mokykla, šiandien antrieji namai – virtualioji erdvė. Dauguma paauglių, kurdamiesi pasakrų socialiniame tinkle, įrašo vardą, mokyklą, dar kelis duomenis ir paprastai raštas tuo baigiasi. Tolesnis bendravimas palaikomas vaizdais – asmeninėmis nuotraukomis ir... slengu. Galima retoriškai paklausti, ar internetinis slengas parodo tautos charakterį, ar jis atskleidžia internautų mąstyseną? Mančiau, jog klausimas reikalauja ne filologinio, bet filosofinio atsakymo. Esu įsitikinusi, jog ikiinternetinių laikų kalbininkas N. Grigas būtų mielai ėmėsis šią temą panagrinėti dėl kelių priežasčių. Pirmiausia dėl to, jog žodžių reikšmės – jo tyrinėjimo sritis, antra, jis buvo užsiėmęs plačia kultūrine veikla, todėl nesunkiai būtų pateikęs profesionalų atsakymą. Retoriškai paklausk, retoriškai ir apibendrinkime: virtualioji kalba keičia vartotojų bendravimą.

Aušrinė Aleksaitė, Kauno Rokų vid. m-kl., 11 kl.

Mokėti gimtąją kalbą – tai kopti į kalną, dangų remiantį, o kelionėje vis nusivilti, kai prasisklaidžius debesų patalui išvysti, jog kelias neįveiktas nė perpus. Rodos, mažas būdamas klausėsi močiutės sekamų lietuviškų pasakėlių, ūgtelėjęs raitei abėcėlę sąsiuvinio lape, stropiai skaitei, mokeisi žodį dėti prie žodžio, piešei varneles ir dėjai taškus, o savos kalbos, deja, tik pramokai... Tai žodyno, tai stiliaus klaida, tai, žiūrėk, nosinės neužkabinai... Gal čia ir glūdi kalbos žavesys – jos pažinimo klodai beribiai kaip toliausi kosmoso toliai, giliausios vandenyno įdubos, kurios dar laukia būti atrastos... <...>

Išties sunkus darbas mokytis kalbos! Lipdai žodį prie žodžio, konstruoji dailų sakinį, kaip architektas jungi juos į visumą, į darnų, rišlų tekstą, kol paleidi jį į pasaulį stebinti kitų. Filologų paskaičiuota, jog šių dienų išsilavinusio žmogaus vartojamų žodžių fondą sudaro 3-5 tūkst. žodžių, o supranta jie apie 15-18 tūkst. žodžių. Kristijonas Donelaitis „Metuose“ pavartojo 3100 žodžių, Salomėja Nėris poezijoje – 7200 žodžių, Šekspyro žodyną sudaro 15000 žodžių... <...> Įdomu, ar žmogus pajėgus vartoti visus savos kalbos žodžius... Kažin kiek mano galvoje žodžių?... O gal verta vis dėlto pasklaidyt žodynus... <...>

„Kalbos ribos yra mano pasaulio ribos,“ - sakė Ludwigas Wittgensteinas. Tikiu, jog mano pasaulis dar neturi pažinimo ribos, nes gyvenu, mokausi, kalbu sava kalba, esu jos pramokęs ir žinau – išmoksiu...

Marijus Giraitis, Prienų „Žiburio“ gimnazija, III kl.

Prienų „Žiburio“ gimnazijos laikraštis

Adresas: J.Basanavičiaus g. 1, 4340 Prienai.

Tel.: (8~319) 52430.

El. paštas: salveziburys@gmail.com

[www: http://ziburys.prienai.lm.lt](http://ziburys.prienai.lm.lt)

Nr. 5 (118) 2014 m. kovas

Laikraštį parengė: Skirmantė Mazuronytė, Ugnė Revinskaitė, Kornelija Kupstaitė, Domantas Milaševičius, Kristina Žukauskaitė, Paulina Jančytė, Laura Noreikaitė, Elena Jančiukaitė, Rugilė Dagilytė.

Maketavo Vaida Marčiulionytė, Ineta Balčiukynaitė.

Konsultavo Levutė Karčiauskienė, Irena Mažeikienė.